

Edwin Dzieciołowski, Elżbieta Indycka, Teresa Krzysztofiak

Giecz, st. 4, gm. Dominowo, woj. poznańskie, AZP 54-32/412

Informator Archeologiczny : badania 30, 207-208

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

nianego naczynia zasobowego. W trakcie eksploracji warstw odkryto kościany grot strzały, fragment płoszcza z poroża i żelazne okucie wiadra. Zarówno z warstwy kulturowej, jak i z wypełnisk uzyskano bardzo dużo fragmentów jednolitej ceramiki, charakterystycznej dla fazy D wczesnego średniowiecza w Wielkopolsce. W wykopie i na powierzchni majdanu grodziska znajdowało się mnóstwo kamieni, pochodzących prawdopodobnie z wysypiska wału.

Pożądane byłoby szersze rozpoznanie majdanu grodziska ze względu na przesłanki o usytuowaniu w jego centrum zabudowy mieszkalnej oraz odsłonięcie wału w celu poznania jego konstrukcji i pobrania próby dendrologicznej.

Dąbrowa, Boguszyce,
st. 4, 5, 6: 15/17, gm. Oleśnica,
woj. wrocławskie

patrz: młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich

Dobrzyń nad Wisłą, st. 1
(„Góra Zamkowa”),
woj. wrocławskie

patrz: późne średniowiecze

Drążgów, st. 1,
gm. Ułęż, woj. lubelskie

patrz: młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich

Elbląg-Stare Miasto, st. 32

patrz: okres nowożytny

Gąbinek, st. 1,
gm. Lubanie, woj. wrocławskie

patrz: młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich

GIECZ, st. 4,
gm. Dominowo,
woj. poznańskie,
AZP 54-32/412

• grodzisko wczesnośredniowieczne (X-XIII w.)

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr mgr. Edwina Dzieciołowskiego, Elżbietę Indycką i Teresę Krzysztofiak (Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy – Oddział w Gieczu). Finansowane przez Komitet Badań Naukowych. Czwarty sezon badań po wieloletniej przerwie.

Kontynuowano przekop przez odcinek południowo-wschodniej partii wału zewnętrzno-grodu (tzw. przekop „A”). Wykopy A3, A4 i A5, zorientowane po linii wykopu A2 (1995), badającego stratygrafię wewnętrznej strony wału, usytuowano po zewnętrznej stronie nasypu.

Wykopy, o łącznej długości 20 m, obejmowały swoim zasięgiem nie tylko sam nasyp (odsłaniając jednocześnie część jego jądra), lecz również przedwał. W ich obrębie, bezpośrednio pod humusem, natrafiono na niczym niezakłócony układ warstw wczesnośredniowiecznych, związanych z profilem obronnym grodu, oraz na kompleks warstw powstałych w wyniku procesów sedymentacyjnych, charakterystycznych dla przybrzeżnych partii wód jeziernych. Pozostałości umocnień obronnych zarejestrowano nad zalegającą cały badany obszar nadcalcową warstwą torfiastą, opadającą i przegłębiającą się w stronę byłego jeziora. Na podstawie wstępnej analizy odsłoniętego układu warstw wydzielić można najprawdopodobniej 3 fazy budowy wału. Pozostałością 1. fazy był odsłonięty w niewielkim fragmencie piaszczysty stos ze śladami drewna ułożonego w konstrukcji rusztowej. Podwaliny tego stosu dodatkowo wzmacniała konstrukcja hakowa. Ponadto sam nasyp wału tej fazy wzmacniał od zewnątrz rząd pionowo wbitych pali/desek, chroniących piaszczysty stos przed wypłukaniem, co mogło mieć miejsce ze względu na wahający się poziom lustra jeziora. Reliktami wału fazy następnej były 3 dostawione do lica wału 1. fazy piaszczysto-żwirowate stosy, przesuwające lico nasypu o około 6 m na zewnątrz. Zalegały one na żwirowato-piaszczysto-mułkowej warstwie zastoiskowej jeziora. W stosach tych uchwycono ślady słabo zachowanego drewna, ułożonego (szczególnie w dolnych partiach) w konstrukcji przekładkowej oraz miejscami w konstrukcji rusztowej. Granice między segmentami wyznaczały rzędy głęboko wbitych w podłoże pali/desek, również wzmacniających lico zewnętrzne całego nasypu. W dolnych partiach stosu zewnętrznego, między poziomymi belkami poprzecznymi, zarejestrowano ponadto ślady pilotów. Pozostałością wału 2. fazy była także nasyciona spalonym drewnem warstwa, zalegająca na wspomnianych stosach (destrukcja spalonej konstrukcji zwińczającej). Z profilem obronnym tego etapu budowy wału najprawdopodobniej można też wiązać 3 rzędy ukośnie wbi-

tych, ostro nachylonych w kierunku jeziora pali-czostków. Pozostałościami profilu obronnego wału fazy ostatniej były: gliniasta i częściowo piaszczysta pokrywa zalegająca na rozsypisku wału fazy 2., odsłonięty na niej solidnie zbudowany płaszcz kamienny, niewielkie fragmenty spalonej konstrukcji zwieńczającej oraz kamiennieo-gliniasta odsadzka. Płaszcz kamienny tworzyła jedna warstwa dużych, ciasno ułożonych kamieni narzutowych. Jedynie w najniższej partii obiektu zaobserwowano jeden dodatkowy rząd kamieni, biegnący równoległe do kierunku biegu wału i wyznaczający jednocześnie zewnętrzny zasięg obiektu. Spaloną konstrukcję zwieńczającą odsłonięto w niewielkim zakresie: najprawdopodobniej zbudowano ją w konstrukcji skrzyniowej. Oddalona o około 1–1,5 m od lica nasypu kamiennieo-gliniasta odsadzka powstała najprawdopodobniej w dwóch etapach. Pierwotnie tworzył ją pas gliny spiaszczonej przemieszanej z gliną tłustą i wtopionymi w nią niewielkimi kamieniami otoczkowymi. Miał on szerokość około 2,5 m i opadał nieznacznie na zewnątrz. W kolejnym etapie podniesiono nieco poziom odsadzki i poszerzono ją o około 0,5 m. Była to płaszczyna, którą stanowiły soczewki tłustej gliny z wtopionymi w nią dużymi kamieniami narzutowymi, niekiedy przyciosanymi. Do czasu otrzymania wyników analiz dendrochronologicznych trudno wiążąco określić chronologię wyróżnionych faz budowy wału. Zasadniczo nieliczny i przemieszany materiał ceramiczny nie daje podstaw do datowania. Niemniej zaznaczyć trzeba, iż najbogatszy zbiór pozyskany z rozsypiska wału 2. fazy odznacza się cechami pozwalającymi odnieść go najwcześniej do 1 połowy XI w. Interesująco przedstawiają się wyniki analiz drewna pozyskanego z torfu zalegającego pod nasypem. Dostarczyły one serii dat oscylujących wokół przełomu IX i X w. (najmłodsza data 925). Dotychczasowe wyniki prac wykopaliskowych południowo-wschodniej partii wału grodziska korygują więc negatywnie hipotezę o istnieniu w południowej części „półwyspu” gieckiego wcześniejszego grodu plemiennego. Badania będą kontynuowane.

GILÓW, st. 1,
gm. Niemcza, woj. walbrzyskie,
AZP 88-26/32

- grodzisko wczesnośredniowieczne

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez dr. Krzysztofa Jaworskiego. Finansowane przez Katedrę Archeologii Uniwersytetu Wrocławskiego.

GŁOGÓW, st. 2 (Kolegiata),
gm. loco,
woj. legnickie,
AZP 68-19/2

- kolegiata wczesnośredniowieczna (XIII w.)

Badania archeologiczno-architektoniczne, przeprowadzone przez prof. dr. hab. Olgierda Czernera. Finansowane przez PSOZ. Założono 4 wykopy w obrębie reliktyw XIII-wiecznego kościoła. Prace potwierdziły wcześniejsze przypuszczenia badawcze.

GŁOGÓW-Stare Miasto
(Teatr), gm. loco,
woj. legnickie,
AZP 68-19/-

- miasto wczesnośredniowieczne (XII/XIII w.)

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr. Aleksandra Dobrowolskiego (Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Głogowie). Finansowane przez Urząd Miejski w Głogowie. Odkryto 1 obiekt oraz nawarstwienia kulturowe o miąższości sięgającej do 1,4 m.

Głuszyno, st. 1,
gm. Potęgowo, woj. śląskie

patrz: młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich

Gniezno, st. 4, 6, 7, 13c, 53, 73,
gm. loco, woj. poznańskie

patrz: późne średniowiecze

GNIEZNO, st. 13b,
gm. loco,
woj. poznańskie,
AZP 50-34/-

- wczesnośredniowieczny wał obronny III. podgrodzia (XI w.)
- baszta zamku nowożytnego (1 połowa XVI w.)

Ratownicze badania wykopaliskowe poprzedzające remont i konserwację reliktyw wnętrza baszty późnogotyckiego zamku arcybiskupiego z 1 połowy XVI w., przeprowadzone przez mgr. Tomasza Sawickiego (Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie). Finansowane przez PSOZ, Komitet Badań Naukowych i Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie. Czwarty sezon badań. Wykop o powierzchni 15 m² założono w południowej części owalnego wnętrza baszty.

Wnętrze ma wymiary 8 x 7,2 m. Po usunięciu betonowej posadzki natrafiono na warstwy wyrównawcze z okresu międzywojennego i na warstwy niwelacyjne z okresu nowożytnego. W części zachodniej wykopu, na głębokości 0,41–0,82 m pod powierzchnią betonowej po-